

Vergaderjaar 2011–2012

29 628

Politie

Nr. 285

BRIEF VAN DE MINISTER VAN VEILIGHEID EN JUSTITIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 19 december 2011

De administratieve lasten bij de politie zijn te hoog. Agenten moeten meer tijd op straat en met de uitvoering van zaken bezig kunnen zijn. De samenleving verwacht een politieorganisatie die zich maximaal inspant voor veiligheid. Politie mensen mogen een organisatie verwachten die flexibel en slagvaardig kan inspelen op veiligheidsproblemen. Een politiekorps waarin de professionele ruimte van de medewerkers groot is en de administratieve lasten beperkt zijn zodat een diender goed en met plezier het werk kan uitoefenen.

Met het Actieprogramma «Minder regels, meer op Straat» dat ik op 18 februari jl. aan uw Kamer heb aangeboden¹, heb ik de aanval ingezet op het terugdringen van de bureaucratie bij de politie met 25% en het vergroten van de ruimte voor vakmanschap van agenten. Met deze brief bied ik uw Kamer conform toezegging², de eerste voortgangsrapportage van het Actieprogramma aan. Hierbij betrek ik ook het advies van het Adviescollege toetsing regeldruk (Actal), «Armslag voor de politieprofessionaal» (bijlage 2), dat op 7 oktober aan mij is aangeboden.³

Het Actieprogramma wordt uitgevoerd in nauwe samenwerking tussen mijn ministerie, politie en Openbaar Ministerie. Daarbij gebruik ik niet zonder reden de term «aanval»: de uitvoering is actiegericht en zo vorm gegeven dat snel resultaten kunnen worden geboekt. We liggen goed op schema; de eerste mooie resultaten zijn geboekt. Nog belangrijker voor de komende drie jaar is dat er daadwerkelijk een beweging op gang is gekomen die over de volle breedte van het politiewerk duurzame en substantiële verbeteringen doorvoert.

In het Actieprogramma staat wat ik u heb beloofd. In deze rapportage meld ik u hoe de uitvoering er voor staat en op welke wijze ik mijn doelstelling ga halen langs de 3 in het Actieprogramma opgenomen aanvalsfrenten, 1. opruimen van overbodige en ergerlijke bureaucratie, 2. slimmer politiewerk en 3. het organiseren van meer vakmanschap. De rapportage heeft betrekking op de uitvoering in 2011.

¹ Kamerstuk 29 628, nr. 238.

² Algemeen Overleg Politie, 7 april 2011, Kamerstuk 29 628, nr. 259.

³ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

I DOELSTELLING

Het Actieprogramma maakt deel uit van de landelijke prioriteiten voor de politie voor de periode 2011–2014 waarover ik uw Kamer per brief¹ op 18 februari jl. heb geïnformeerd. In de beleidsagenda 2012 heb ik opgenomen dat in 2014 de administratieve lastendruk met 25% moet zijn verminderd. De eerste 5% in 2012, 15% in 2013 en de laatste 10% in 2014 (cumulatief). Uitgaande van een gemiddelde administratieve belasting van 43%² in de basispolitiezorg en een operationele sterkte van 49 500 fte leidt dit in 2012 tot een verhoging van het aantal direct inzetbare uren politiewerk die gelijk staan aan +/- 1000 fte. In 2013 en 2014 is dat respectievelijk 3000 en 5000 fte. Deze uren komen binnen de afgesproken operationele sterkte van 49 500 fte in de vorm van een productiviteitsverhoging extra beschikbaar voor de uitvoering van de primaire politietaken. Het gaat hier om een nettoresultaat waar een eventuele lastenverzwaring de komende Kabinetsperiode in wordt verdisconteerd (zie ook III Actal).

De aanval op de bureaucratie en de vorming van de nationale politie

Het Actieprogramma staat niet op zichzelf. Om de politie daadwerkelijk en duurzaam te veranderen is ook een ingreep in de structuur, de werkwijze en wijze van samenwerken van de politieorganisatie nodig. Dit krijgt vorm met de vorming van de nationale politie. Over de vorming van de nationale politie wordt u, conform de toezegging aan uw Kamer, halfjaarlijks gerapporteerd. Dat de aanpak van de bureaucratie broodnodig is blijkt uit het onderzoek dat ik heb laten houden onder politiemensen over de komst van nationale politie waarover ik u per brief³ op 24 november jl. heb geïnformeerd. 85.8% van de politiemensen hecht veel tot zeer veel belang aan de aanpak van bureaucratie en 88.1% aan vakmanschap.

De aanval op de bureaucratie in relatie tot het Aanvalsprogramma Informatievoorziening Politie 2011–2014

Het Aanvalsprogramma ICT Politie 2011–2014, dat ik op 19 september jl. aan uw Kamer heb gezonden⁴, draagt ook bij aan mijn prioriteit om de administratieve lasten te verminderen. Veel maatregelen voor administratieve lastenvermindering vergen aanpassing of uitbreiding van de (ICT)systemen van de politie. Tegelijkertijd wordt het technische fundament van de systemen verbeterd en vernieuwd om de betrouwbaarheid en de uitbreidbaarheid van de systemen voor de agenten te vergroten. Door de samenloop van het Aanvalsprogramma ICT Politie en de aanval op de bureaucratie met de vorming van de nationale politie, worden de organisatorische, beleidsmatige en culturele aspecten van de door de Algemene Rekenkamer geconstateerde problematiek aangepakt.

II RESULTATEN EN UITVOERING

Het vormgeven van de aanval vindt in nauwe samenwerking met politie en OM plaats. Twee specifieke sporen licht ik uit. Allereerst het meldpunt administratieve lasten waarmee ik op 12 mei jl. de diender mede aan het stuur van de ontwikkelingen gezet. Inmiddels zijn tegen de 400 inhoudelijke meldingen binnengekomen van meer dan 200 verschillende melders: de diender weet mij dus te bereiken. De meldingen die hebben geleid tot nieuwe maatregelen maken onderdeel uit van deze voortgangsrapportage. Voor het slagen van het Actieprogramma is het essentieel dat een goede verbinding bestaat tussen het Ministerie en de korpsen. Daarom heeft elk korps een «contactpersoon administratieve lasten» aangesteld. De contactpersonen melden initiatieven die door korpsen in gang worden gezet in relatie tot centraal ingezette actiepunten. Ook hebben de contactpersonen een belangrijke rol in de communicatie. Vooral dat

¹ Kamerstuk 29 628, nr. 237.

² Evaluatieverslag van het Frontoffice Backoffice-concept in de politieregio Hollands Midden (Kamerstuk 29 628, nr. 244).

³ (Kamerstuk 29 628, nr. 283).

⁴ (Kamerstuk 29 628, nr. 269).

laatste is van belang om te borgen dat de dienders op straat weten én zien wat er gebeurt.

Het volgende overzicht laat zien wat de stand van zaken is ten aanzien van alle maatregelen – zowel die uit het Actieprogramma als de maatregelen die daarna zijn toegevoegd – onderverdeeld in de 3 onderscheiden aanvalsfronten. Per aanvalsfront heb ik onderscheid gemaakt in maatregelen ten aanzien van de opsporing, de handhaving en de bedrijfsvoering. De ingezette maatregelen en eerste resultaten vormen de basis voor het realiseren van mijn (sub)doel in 2012. Een overzicht van alle resultaten die in 2011 zijn behaald treft u aan in de bijlage.

Aanvalsfront 1 Opruimen overbodige en ergerlijke bureaucratie

1 Minder last bij de uitoefening van politietaken

1.1 Minder administratieve last in de opsporing

Aanwijzingen OM

In het Actieprogramma is aangegeven dat het aantal, de omvang en de mate van gedetailleerdheid van aanwijzingen van het OM worden beperkt. Ingevolge art. 130, lid 4, van de Wet op de rechterlijke organisatie kan het College van procureurs-generaal algemene en bijzondere Aanwijzingen geven voor de uitoefening van taken en bevoegdheden van het OM en de politie. Dit jaar zijn alle 146 Aanwijzingen, Instructies en Handleidingen («beleidsregels») van het OM in een quick scan doorgelicht op overbodige en ergerlijke bureaucratie. Uit deze eerste scan bleek dat bij 37 Aanwijzingen geen relatie naar de politie bestaat. In het merendeel van de overige Aanwijzingen zijn de werkzaamheden die de politie worden opgelegd evidente politietaken (bijv. om controles uit te voeren, aanhouding verrichten etc.), betreffen ze slechts een klein onderdeel (bijv. Team Getuigenbescherming van het KLPD) of zijn ze niet van administratieve aard maar beleidsmatig (bijv. handhaving winkeltijdenwet).

Bij één Aanwijzing (Aanwijzing Technisch Onderzoek/deskundigenonderzoek) heeft het College al tussentijds een beleidsbrief uitgebracht, waardoor in geprotocolleerd en gestandaardiseerd onderzoek geen benoeming door de RC meer nodig is; met name bij verdovende middelen levert dit capaciteitswinst op. In 35 beleidsregels zijn de werkzaamheden voor de politie zo substantieel dat nadere analyse door praktijkdeskundigen van politie en OM diende plaats te vinden. Bij ongeveer de helft van deze Aanwijzingen heeft de nadere analyse inmiddels plaatsgevonden. Begin 2012 zal de volledige analyse zijn uitgevoerd met ook een doorlichting van de resterende Aanwijzingen.

In het Actieprogramma «Minder regels, meer op straat» heb ik aangegeven te verwachten met een vermindering van het aantal Aanwijzingen, de administratieve lasten van de politie te kunnen verminderen. De door het OM in nauwe samenwerking met de politie uitgevoerde doorlichting heeft uitgewezen dat de oorzaak vaak niet door de Aanwijzingen zelf wordt veroorzaakt en waar de administratieve last voor de politie dan wel zit. Het OM neemt samen met politie en het ministerie maatregelen om deze oorzaken aan te pakken.

Daar waar wel Aanwijzingen aangepast moeten worden voert het OM snel verbeteringen door. Dit geldt voor de Aanwijzing/richtlijn Vuurwerk (zie hierna) en de Aanwijzing Opsporingsbevoegdheden (procedure opvragen gegevens bij financiële instellingen, zie hierna Wet Bob).

Rond een aantal van de Aanwijzingen heeft de analyse blootgelegd dat deze een verwijzing naar een in bovenliggende wet- en/of regelgeving opgenomen taak bevatten die aangepast moet worden. Ook is administratieve lastenverlichting te realiseren door verbeteringen in de afstemming tussen politie en OM, aanpassingen in de werkwijze van het OM en/of de RC, verbeteringen in de doorvertaling naar bedrijfsvoeringsprocessen en ICT van de politie en aanpassingen in eisen aan certificering. In veel gevallen sluit dit goed aan bij de maatregelen die al in gang zijn gezet en in deze voortgangsrapportage zijn opgenomen. Daar waar dit nog geen onderdeel is van het Actieprogramma, zal het hierin worden meegenomen.

Inmiddels is een aantal nieuwe initiatieven gestart.

Een groot deel van de knelpunten op het gebied van administratieve lasten in de opsporing heeft betrekking op regelgeving die is vastgelegd in het Wetboek van Strafvordering en aanpalende wetten. Ik ben voornemens te komen met een verzamelwetsvoorstel om deze knelpunten weg te nemen. Dit wetsvoorstel wordt in de eerste helft van 2012 voorbereid binnen mijn ministerie. Ook blijkt de registratie van auditief en audiovisueel verhoor een knelpunt. Op basis van de Aanwijzing kan de politie volstaan met een samenvatting van het verhoor, maar op uitdrukkelijk verzoek van de Officier of RC kan de politie worden verzocht het verhoor woordelijk uit te werken. Dit gebeurt steeds vaker en brengt veel administratief werk met zich mee. Het OM en de politie werken gezamenlijk een gedragslijn uit, zodat vaker kan worden volstaan met een samenvatting.

Het lid Cörüz (CDA) van uw Kamer heeft aangegeven dat richtlijnen van parketten leiden tot verschillen in de werkwijze van de politie bij de afhandeling van APV-overtredingen voor het nuttigen van alcohol in de openbare ruimte. Het OM zal samen met politie en bestuur ervoor zorgen dat in 2012 een eenduidige werkwijze wordt opgesteld, waarbij recht gedaan wordt aan verschillen tussen gemeenten. Bij nieuwe en aan te passen beleidsregels zal, zoals verwoord in de motie van het lid Çörüz (CDA)¹, steeds een zorgvuldige toets plaatsvinden met betrekking tot nut en noodzaak (zowel voor OM als voor de andere in de aanwijzing betrokken ketenpartners), waarbij ook altijd de vraag gesteld zal worden of met de voorgenomen aanwijzing beoogde waarborgen ook op een andere manier kunnen worden gerealiseerd.

Basisvoorziening Handhaving (BVH)

In het Actieprogramma ICT heb ik aangegeven dat ik ten aanzien van de ICT, de Basisvoorziening Handhaving (BVH) ga aanpassen. Voor de korte termijn zijn de eerste resultaten geboekt. De 16 meest gebruikte formulieren binnen BVH zijn aangepast. De daadwerkelijke invoering is onlangs na de aanpassing en validering in september gestart in de eerste korpsen, Hollands-Midden en Zaanstreek-Waterland. De eerste ervaringen zijn zeer positief. De volgende formulieren zijn herontworpen:

1. mutatie rapport
2. proces-verbaal bevindingen
3. brief algemeen
4. proces-verbaal kennisgeving van inbeslagneming
5. brief ontbieding aan bureau
6. proces-verbaal aangifte
7. bijlage goederen
8. proces-verbaal vermissing identiteitsbewijs
9. proces-verbaal gevonden verloren voorwerpen
10. bewijs van aangifte
11. proces-verbaal aanhouding
12. proces-verbaal voorgeleiding aan HoVJ

¹ (33 000 VI, nr. 36).

13. meldingsformulier consultatiebijstand of in verzekeringstelling
14. proces-verbaal verhoor
15. bevel tot in verzekeringstelling
16. verlenging bevel tot in verzekeringstelling

De landelijke invoering vormt een sterke verbetering van een dagelijkse ergernis in het werk van veel dienders. Een belangrijk voordeel is dat Hulpofficieren niet meer standaard een geheel apart proces-verbaal van voorgeleiding hoeven op te stellen na een aanhouding, doordat 1 zin extra is opgenomen in het proces-verbaal van aanhouding. Een grote ergernis was het voor niks moeten aankruisen van 20 vakjes. Nu hoeft nog maar 1 keer iets te worden ingevuld, in plaats van 3 keer hetzelfde. Vooral in noodhulp scheelt het, naar schatting, 15 minuten per dienst. Vanuit het Actieprogramma blijft, zolang de nieuwe Basisvoorziening Politie (BVP) die ik vanaf 2014 invoer nog niet beschikbaar is, aandacht voor verdere tussentijdse verbeteringen. Suggesties ten aanzien van BVH die onder andere via het Meldpunt zijn binnengekomen, worden voorgelegd aan de landelijk CIO van politie, om te bezien in hoeverre tijdelijke oplossingen kunnen worden doorgevoerd.

Proces-verbaal Minderjarigen (PVM)

Het proces-verbaal Minderjarigen is vereenvoudigd. In plaats van uit 7 A4, bestaat dit proces-verbaal nu uit 2 A4. Door een nieuwe modulaire opbouw van het proces-verbaal hoeft niet meer voor alle jeugdstrafzaken een volledig dossier te worden opgemaakt. Om het effect inzichtelijk te maken, is in 2011 een reviewronde uitgevoerd. Daaruit blijkt dat de diender zeer te spreken is over het effect op de administratieve lasten. Eerste resultaten laten zien dat het PVM een lastenreductie van 30% oplevert. Ook versterkt het PVM de ketensamenwerking. Op basis van aanbevelingen die uit deze reviewronde naar voren zijn gekomen, is het PVM verder verbeterd. In maart 2012 is het landelijk onderzoek naar het effect van PVM gereed.

Digitaal procesdossier

In de dossieruitwisseling met het OM zal digitale uitwisseling (in plaats van het in veelvoud kopiëren van dossiers) leiden tot enorme tijdswinst. De basis van dit traject is op 1 februari van dit jaar gelegd met de inwerkingtreding van het Besluit elektronisch proces-verbaal¹. In dit Besluit is tevens geregeld dat een scan van papieren proces-verbaal ook geldt als een elektronisch proces-verbaal mits dit is voorzien van een elektronische handtekening als waarborg. De maatregelen voor de digitale uitwisseling van dossiers zijn vormgegeven in een roadmap die is opgesteld door de LCIO politie, die leidt tot het binnen 5 jaar aanleveren van alle digitale dossierstukken van politie aan het OM. Deelresultaten zijn de digitale overdracht van voorgeleidingdossiers binnen 1 jaar, het digitaal overdragen van standaardzaken binnen 2 jaar en het overdragen van maatwerkzaken binnen 3 jaar. Digitale archivering van de dossiers en het verstrekken van (delen van het) het digitaal dossier aan andere organisaties, zoals de Raad voor de Kinderbescherming, Halt, etc. is eveneens binnen 3 jaar voorzien. Ook komen er voorzieningen om digitale documenten – op bureau of straat – te kunnen ondertekenen. Door deze maatregelen zal veel kopieerwerk en fysiek transport overbodig worden. Om de papierenstroom op korte termijn te beperken zullen OM en politie voor 1 april 2012 een voorstel doen over het kopiëren en scannen van de huidige papieren dossiers.

Anderstalige aanhoudingsformulieren

De aanhoudingsformulieren worden in alle Europese talen en in het Marokkaans en Turks vertaald waardoor sprake is van versnelling van de tijd van aanhouding van anderstalige verdachten. De afhandeling van

¹ (Stb 2011, 16).

verdachten wordt soms uren vertraagd doordat met tussenkomst van een tolk via de tolktelefoon de (verdere) procedure moet worden uitgelegd, de personalia moeten worden opgenomen, de voorgeleiding door de HOVJ wordt uitgevoerd etc. Deze formulieren zijn in december 2011 door het OM gevalideerd, waarna ze beschikbaar zijn gekomen op PolitieKennisnet en daarna in 2012 in BVH worden opgenomen. De tijdswinst bij aanhouding en voorgeleiding samen is 50 minuten per zaak.

Forensische opsporing

De politie, NFI en OM werken samen in een taskforce om de processen rond forensische opsporing te vereenvoudigen (Wet deskundige in strafzaken). Het meest prangende knelpunt betrof de situatie dat relatief standaardmatig onderzoek, dat vaak volledig transparant en geprotocolleerd kan worden uitgevoerd, wel door de politie mag worden uitgevoerd, maar niet door een extern onderzoekslaboratorium zonder dat daar een benoeming door de Rechter-Commissaris aan vooraf is gegaan. Als eerste resultaat is door het college van PG's per 1 augustus 2011 een nadere werkwijze vastgesteld waarin de scheidslijn tussen technisch onderzoek en deskundigenonderzoek is veranderd. Omdat een groot gedeelte van NFI werkzaamheden niet meer als deskundigenonderzoek wordt aangemerkt maar als technisch onderzoek hoeft de politie niet meer (per zaak) een aanvraag bij de Rechter Commissaris in te dienen. Zij kan zich nu rechtstreeks tot het NFI wenden, dit scheelt de politie jaarlijks enige duizenden administratieve aanvragen.

Vereenvoudiging geneeskundige verklaring

In veel situaties waarbij sprake is van lichamelijk letsel, wordt door de politie bij een medisch deskundige een zogenaamde «geneeskundige verklaring» opgevraagd, waarin de betreffende deskundige de aard en omvang van het letsel beschrijft. Bijvoorbeeld bij de afhandeling van een verkeersongeval, mishandeling, openlijke geweldpleging, etc. Deze geneeskundige verklaring wordt opgenomen in het onderzoeksdossier. De praktijk laat zien dat dit een bureaucratisch proces is en de professionele ruimte beperkt. Een nieuwe werkwijze is ontwikkeld die inhoudt dat alleen een geneeskundige verklaring wordt opgenomen in het onderzoeksdossier als het gaat om zwaar lichamelijk letsel, zoals in het strafrecht omschreven als letsel waardoor het slachtoffer 6 weken of langer zijn of haar beroep niet kan uitoefenen. In alle andere gevallen is de verklaring van de waarneming van de verbalisant net zo goed en kan daarom worden volstaan met de beschrijving van de waarnemingen van het letsel door de verbalisant in de vorm van een proces-verbaal, met digitale foto's van het letsel als bijlage. Twijfelgevallen worden besproken met het OM. Een berekening van korps Brabant-Noord laat zien dat deze handelingen opgeteld circa 1 uur per geval in beslag nemen. Aangezien het bij de meeste geweldsmisdrijven (circa 80 procent) gaat om licht lichamelijk letsel, kan op jaarbasis een aanzienlijke reductie van administratieve lasten worden gerealiseerd. Deze werkwijze wordt begin 2012 ingevoerd.

Vereenvoudiging aanvragen bevoegdheden in het kader van de Wet Bijzondere opsporingsbevoegdheden (Wet Bob)

Het aanvragen van bevoegdheden in het kader van de Wet Bijzondere opsporingsbevoegdheden (Wet Bob) blijkt in de politiepraktijk een tijdrovende en moeilijke procedure. De Nederlandse politie verricht ca. 68 000 Bob-aanvragen per jaar. Veruit het grootste deel van alle Bob-aanvragen heeft betrekking op historische gegevens of tappen. Na ICT komen bij het Meldpunt de meeste meldingen binnen over dit onderwerp en bij inventarisaties naar de vraag waar politiemensen de meeste «lastendruk» ervaren komt dit voorbeeld telkens weer naar voren. Via het vereenvoudigen van het aanvragen van bevoegdheden in het

kader van de Wet Bob verhoog ik het presterend vermogen van zowel de politieorganisatie als het OM. Onderdelen van dit traject zijn:

- Vereenvoudigen van de Bob-aanvraag-pv's met betrekking tot:
 - Betreden besloten plaatsen;
 - Infiltratie;
 - Opnemen vertrouwelijke communicatie;
 - Pseudokoop en dienstverlening;
 - Stelselmatige informatie-inwinning;
 - Interceptie;
 - Vorderen gegevens (inclusief telecommunicatie).
- Nieuwe vereenvoudigde formulieren zijn gereed en gevalideerd door het OM;
- Vereenvoudigen van het Bob-dossier (binnen het onderzoeksdossier);
- Initiëren van verbeteringen met betrekking het werkproces, de organisatie-inrichting en ondersteunende systemen voor wat betreft het kiezen, aanvragen en administratief-juridisch verwerken van Bob-bevoegdheden in de keten politie-openbaar ministerie;
- Formuleren van een standaardwerkwijze en organisatie-inrichting op de schaal van de nieuwe geografische eenheden/regioparketten;
- De BOB-wetgeving. Verschillende aanpassingen worden geïnitieerd zoals aanpassing van art.126 nc en nd SV;
- Landelijk implementeren van de nieuwe werkwijze en bijbehorende organisatie In de regio's Limburg, NW3 en 3 Noord zijn proeven gedaan met een andere organisatie-inrichting voor de afhandeling van BOB-aanvragen. Het betreft hier een situatie waarin gespecialiseerd personeel van politie en OM gezamenlijk de BOB-aanvragen uit het korps administratief verwerken. Door de samenwerking van politie en OM op 1 fysieke plek wordt dit proces aanzienlijk sneller en eenvoudiger. Dit wordt een BOB-kamer genoemd. Ook Amsterdam, Utrecht en Rotterdam staan in de startblokken. Eind december 2011 is een BOB-kamer blauwdruk opgeleverd.

Geheimhouders

Het proces omtrent de schoning van geheimhoudersgesprekken wordt verder vereenvoudigd. Met de invoering van het filtersysteem nummerherkenning per 14 juni 2011 jl. en het besluit nummerherkenning is het nu mogelijk het (geautomatiseerde) filter aan te brengen op het tapsysteem, waarmee gesprekken met advocaten waarvan het telefoonnummer is vastgelegd in het filter niet langer het tapsysteem binnen komen. Daardoor hoeven die gesprekken niet meer achteraf te worden gekenmerkt als geheimhoudersgesprek en handmatig uit het systeem te worden verwijderd. Dat verwijderen kost de politie meer dan 2 uur per te verwijderen gesprek. Op jaarbasis gaat het om ruim 10 000 gesprekken. Mijn inzet is om bepaalde geheimhoudersgesprekken (dierenartsen, huisartsen, tandartsen, notarissen etc.) allemaal éénmalig in een bepaalde zaak met één proces-verbaal te laten vernietigen, en niet, zoals nu het geval is, een proces-verbaal per gesprek. De verwachting is dat daarmee de administratieve last met betrekking tot de vernietiging van een gesprek terug te brengen is van gemiddeld 3 uur per gesprek naar 5 minuten per gesprek. Hiervoor is een wetswijziging nodig. Ik streef er naar een voorstel hiertoe begin 2012 gereed te hebben.

Interceptie

Door de implementatie van een nieuw systeem zullen alle interceptieopdrachten van de politie en de daaraan gerelateerde verzoeken om telecomgegevens, die zijn gericht aan telecomaandieners, naar verwachting voor het eind van dit jaar, via geautomatiseerde weg worden aangeleverd aan de Unit Landelijke Interceptie (ULI) van het KLPD. De ULI voert een verificatie uit van de opdrachten. Als de opdracht in orde is wordt die via een geautomatiseerd proces uitgezet bij betref-

fende telecomaangebieder. Dit levert direct een verbetering op van de kwaliteit en snelheid van werken. Op termijn kan een personele besparing worden bereikt. Nu kost het inregelen hiervan nog extra tijd.

Vermissing reisdocumenten

Vanuit het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties draait een aantal pilots gericht op de overdracht van de aangifte van de vermissing van reisdocumenten naar gemeenten. Om de overdracht te realiseren is een wetswijziging noodzakelijk. Opbrengst in het kader van vermindering van administratieve lasten is daarmee niet eerder dan vanaf september 2012 voorzien. In de wetswijziging wordt opgenomen dat ook rijbewijzen onder dezelfde afspraken komen te vallen.

Vuurwerk

Vanuit het Actieprogramma is het project administratieve lastenverlichting Vuurwerk opgestart met als inzet de afhandeling van inbeslaggenomen vuurwerk sterk te vereenvoudigen en dit vereenvoudigde proces nog voor de jaarwisseling 2011–2012, mogelijk te maken. Met ingang van 15 november 2011 werkt de politie met een nieuw werkproces:

- Landelijk centraal onderzoek van vuurwerk, met uitzondering van Halt en Politie transactie: geen onderzoek van vuurwerk meer in de korpsen;
- Invoer Big Five: alleen de 5 grootste vuurwerksoorten¹ worden geteld en beschreven. De rest van het vuurwerk wordt gewogen;
- Eenvoudiger (snel en makkelijk) proces-verbaal van onderzoek op te stellen door het centrale onderzoeksteam;
- Makkelijker verpakken: minder onderscheid in verschillende categorieën waardoor verpakken sneller en makkelijker is.

1.2 Minder administratieve last in de handhaving

Verzoeken in het kader van de Wet openbaarheid van bestuur (WOB)

Het politieapparaat krijgt veel verzoeken in het kader van de WOB te verwerken. Om naast het belang van openbaarheid ook het grote belang van bescherming van vertrouwelijke, privacygevoelige gegevens te bewaken zijn op ieder politiedocument nu verschillende verstrekkingregimes van toepassing. Dit brengt een grote last met zich mee. Processen-verbaal vallen bijvoorbeeld onder het regime van de Wet politiegegevens (WPG) voor zover het persoonsgegevens/politiegegevens betreft, maar ook onder de Wob. Politiedocumenten moeten hierdoor eerst per alinea aan de Wpg worden getoetst, alvorens men voor de resterende informatie aan de belangenafweging van de Wob toekomt. Hiermee is veel werk gemoeid, omdat politiedocumenten per definitie veel privacygevoelige politiegegevens bevatten met (identificerende) informatie over verdachten, getuigen en andere betrokkenen. Deze arbeidsintensieve toetsing dient zorgvuldig plaats te vinden vanwege risico's voor de privacy van betrokkenen en de bescherming van operationele politie-informatie.

De invoering van de Boetevolgservice (BVS), levert een bijdrage aan reductie van de WOB gerelateerde administratieve lasten. Informatie over gegevens over snelheid- en rood licht worden actief openbaar gemaakt waardoor de burger zelf direct de gegevens kan zien en dus geen WOB-verzoek meer hoeft in te dienen. Per 1 oktober 2011 zijn 10 van de 25 korpsen aangesloten op BVS. Uit evaluatieonderzoek van korps Noord-Holland Noord blijken de administratieve lasten sinds invoering te zijn verminderd door een daling van het aantal te verwerken Wob-verzoeken. Ook de Centrale Verwerking Openbaar Ministerie (CVOM) heeft belangstelling voor de applicatie en verwacht de nodige besparingen te kunnen behalen met BVS. Een logisch gevolg van de overdracht

¹ Lawine pijlen, shells (mortierbommen), flowerbeds met pijpen > 35 mm, romeinse kaars > 35 mm, knalvuurwerk

van de bonnenverwerking van politie naar CJIB is overigens dat het boetevolgsysteem straks centraal vanuit het CJIB wordt aangeboden.

Wet Politiegegevens (WPG)

Ik vervroeg de evaluatie van de Wpg. De evaluatie van de Wpg stond aanvankelijk gepland voor 2013, maar wordt nu uitgevoerd in 2012. In de evaluatie van de Wet politiegegevens onderzoek ik of documenten met grote hoeveelheden gevoelige informatie zoals processen-verbaal geheel onder het regime van de wet Politiegegevens kunnen worden gebracht en dus niet meer onder de Wob opvraagbaar zijn. Dit biedt mogelijkheden om de informatieverstrekking aan derden te beperken en daarmee ook de administratieve lasten van de politie aanzienlijk te verminderen.

2 Minder administratieve last in de bedrijfsvoering

Registratie herkomst dienders

Ik schaf ter besparing van de administratieve lasten per 1 januari 2012 de registratie van de herkomst van dienders af. Met mijn collega van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties maak ik de afspraak dat het ministerie voortaan de gegevens aanlevert met betrekking tot het aantal allochtonen per korps. Dit betekent dat de korpsen niet meer zelf hoeven te registreren.

Gevonden voorwerpen

In het Burgerlijk Wetboek is de inname, registratie en beheer van gevonden voorwerpen opgenomen als gemeentelijke taak. Veel gemeenten voeren deze taak prima zelf uit, maar in een aantal gemeenten voert de politie deze taak uit. Deze taak brengt veel administratieve lasten met zich mee en is geen taak voor de politie. Deze taak zal per 1 juni 2012 zorgvuldig zijn overgedragen aan gemeenten in afstemming met de VNG.

Vermindering verantwoordingsinformatie

Ik heb direct ingezet op de vermindering van verantwoordingsinformatie. Zo heb ik de prestatiebekostiging afgeschaft met ingang van 1 april 2011 (invoering van de nieuwe landelijke prioriteiten van de politie). Hierdoor is sprake van minder administratieve lasten door briefwisselingen en bezwaarschriften die volgden op de beslissing over de toekenning van prestatiebekostiging en meer aandacht voor de inhoud in plaats van aandacht voor de cijfers. Daarnaast heb ik de korpsen gevraagd om vanaf dit jaar de jaarverslagen te beperken tot 2 A4; er is immers al een landelijk politiejaarverslag. In de maartcirculaire 2011 is uitvoering gegeven aan het voornemen om die bijzondere bijdrage af te schaffen, die alle korpsen gelijkelijk raken. Hierover hoeven de korpsen dus geen aparte verantwoording meer af te leggen. Een beperkt aantal bijzondere bijdragen is overeind gehouden, bijvoorbeeld wanneer deze specifiek voor een enkel korps gelden zoals de zeehavenpolitie voor Amsterdam-Amstelland en Rotterdam Rijnmond.

¹ De basis van de geweldsrapportage is gelegen in de ambtsinstructie voor de politie, de Koninklijke Marechaussee en de buitengewoon opsporingsambtenaar art. 41–43 Sr en art. 27 Sv en de Aanwijzing handelwijze bij geweldaanwending (politie)ambtenaar (2006A007). Bij geweldsaanwending moet het bevoegd gezag op de hoogte worden gesteld = korpsbeheerder en bij afloop wordt een afloopbericht aan de beheerder van het politieregister gestuurd = korpsbeheerder. Zie ook Aanwijzing afloopberichten aan de verantwoordelijke (2008A005).

De vorming van de nationale politie zal gepaard gaan met een verdere vermindering van de verantwoordingsinformatie. Het beheer wordt gecentraliseerd en de verantwoording over beheerskwesties vindt nog maar vanuit één korps aan de minister plaats. De ontwikkeling van de systematiek hiervoor maakt onderdeel uit van de plannen die in het kader van de nationale politie worden geschreven.

Geweldsrapportage¹ door politie

Het komt in de praktijk voor dat door de politie geweld wordt gebruikt, waarbij geen geweldsmiddelen worden gebruikt, maar alleen fysieke kracht. In veel van die gevallen hebben betrokken personen en de

betrokken politieambtenaar geen lichamelijk letsel opgelopen of is er anderszins schade aan eigendom van betrokkenen ontstaan. Niettemin is er ook in deze gevallen formeel (volgens artikel 17 van de Ambtsinstructie) sprake van geweldsaanwending waardoor de politie (conform Regeling melding geweldsaanwending) verplicht is de betreffende feiten en omstandigheden en de gevolgen hiervan onverwijld te melden. Deze meldingsplicht uit de Ambtsinstructie betreft een instructienorm die beoogt de korpsbeheerder inzicht te geven in de wijze waarop politiepersoneel omgaat met de geweldsbevoegdheid. Feitelijk gaat het hier om verantwoordingsinformatie aan de korpsbeheerder die de politie veel tijd kost. In het kader van vermindering van de verantwoordingsinformatie pak ik dit aan. Een vereenvoudigde werkwijze die inhoudt dat alleen een meldingsformulier hoeft te worden opgemaakt indien de geweldsaanwending lichamelijk letsel of schade heeft veroorzaakt of een geweldsmiddel is gebruikt waarbij in geval van twijfel het voorval kan worden besproken met het OM, is in ontwikkeling en komt naar verwachting begin 2012 gereed.

Overdracht bonverwerking aan CJIB

Besluitvorming over de vervolgstappen van het BVS wordt in belangrijke mate beïnvloed door de overdracht van de verwerking van bonnen van de politie aan het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB). Op dit moment verwerken alle korpsen hun bonnen (en de bonnen van plaatselijke derde partijen) zelf en leveren deze daarna aan bij het CJIB. In 2011 is een begin gemaakt met de centrale verwerking van bonnen van derden (gemeenten, boswachters e.d.) door het CJIB. Er loopt daarnaast een pilot in de 3 korpsen van Noord-Oost Nederland. Deze pilot moet leiden tot de directe verwerking door het CJIB van bonnen uit digitale flitspalen en door de politie op straat in 2012 en 2013. Finale besluitvorming over de te volgen route vindt op korte termijn plaats.

Het reduceren van lasten met betrekking tot het innen van administratieve toeslag door de politie op bepaalde CJIB transacties

Het innen van administratieve toeslag wordt in handen gelegd van het CJIB. Dit gebeurt door de incasso van administratiekosten te incorporeren in de hoogte van verkeersboetes. Dit wordt meegenomen in de lijst 2013 met nieuwe boetebedragen. Het gaat hierbij voornamelijk om administratieve lasten voor de politie bij staandehoudingen van voertuigen met een buitenlands kenteken. Dit komt ongeveer 20 000 keer per jaar voor.

Arbeidstijdenwet (ATW)/Landelijke Arbeidstijdenregeling (LAR)

Mijn voorstellen voor aanpassingen in de Landelijke Arbeidstijdenregeling, om deze meer in lijn te brengen met de Arbeidstijdenwet, zijn onderdeel van de onderhandelingen over een nieuw Arbeidsvoorwaardenakkoord voor de politie. Ik hoor van agenten heel vaak dat de huidige LAR onwerkbaar is en tot veel registratieverplichtingen leidt. Mijn inzet is er dan ook op gericht hier een einde aan te maken. Deze onderhandelingen starten na het openbaar maken van mijn werkgeversinzet, naar verwachting eind 2011.

Rittenadministratie

Op 30 juni jl. heb ik samen met de staatssecretaris van Financiën een convenant inzake zakelijk gebruik van dienstvoertuigen van de politie ondertekend. In het convenant is de rittenadministratie voor de hele Nederlandse politie afgeschaft en is een alternatief handavingsregime opgesteld, waarmee de administratieve lasten die hiermee samenhangen tot een minimum worden beperkt. Hierdoor krijgen agenten meer tijd voor hun werk op straat. Op dit moment wordt de werking van het convenant geïmplementeerd door alle korpsen. Eventuele vragen en knelpunten die

hieruit naar voren komen, worden in gezamenlijkheid opgepakt en uitgewerkt.

Landelijk Functiehuis Nederlandse Politie (LFNP)

In het Actieprogramma heb ik ingezet op het terugbrengen van het aantal functiebeschrijvingen van 7 000 tot ongeveer 100. In november 2011 is het nieuwe Landelijk Functiegebouw Nederlandse Politie met daarin nog 90 functies afgeprocedeerd met de vakorganisaties. Vanaf 1 december is de invoering van het LFNP bij de korpsen ter hand genomen met als doel alle medewerkers een functie uit dat gebouw toe te wijzen. Naar verwachting zal dit proces voor een deel ook een vervolg krijgen in de eerste maanden van 2012.

Harmonisatie arbeidsvoorwaarden

De arbeidsvoorwaarden van de politietop, evenals de dienstvoertuigen, zijn onderdeel van de 3e tranche van te harmoniseren arbeidsvoorwaarden. Deze arbeidsvoorwaarden maken onderdeel uit van de onderhandelingen over een nieuw Arbeidsvoorwaardenakkoord voor de politie. Met deze harmonisatietranches is een grote slag geslagen in de afschaffing van diverse lokale regelingen binnen de politie en een grote stap gezet in een eenduidige uitleg van de huidige arbeidsvoorwaarden, van belang voor de Nationale Politie.

Aanvalsfront 2 Slimmer politiewerk

Aanvalsfront 2 richt zich op het verhogen van de directe aanpak om deze vervolgens versneld af te doen.

2.1 Minder administratieve last in de opsporing

Heterdaadkracht

Het snel betrekken van burgers bij meldingen, aangiften en incidenten, de zogenaamde heterdaadkracht, is een cruciale succesfactor in de bestrijding van overlast en criminaliteit. In 5 korpsen zijn «initiatiefteams» gestart met maatregelen ter verbetering van de heterdaadkracht (Hollands Midden, Kennemerland, Limburg Noord, Groningen en Rotterdam-Rijnmond) (fase 1). Op grond van de ervaringen worden in de eerste helft van 2012 maatregelen geformuleerd die landelijk worden ingevoerd (fase 2). In de initiatiefteams wordt voorlichtingsmateriaal ingezet om burgers op te roepen 112 ook te bellen in geval van verdachte omstandigheden. Los van deze initiatiefteams wordt er in verschillende korpsen al lokaal gewerkt aan het verbeteren van de heterdaadkracht. Bijvoorbeeld door het indien nodig, met meer eenheden reageren op prioriteit 1 meldingen (zoals woninginbraken en overvallen) en het inzetten van warmtebeeldcamera's voor het snel opsporen van daders van strafbare feiten in het donker.

De landelijke uitrol van Burgernet verloopt boven verwachting. Inmiddels zijn 173 gemeenten (doelstelling in 2011: 50) en alle politiekorpsen aangesloten. In 2012 zal Burgernet als programma worden gecontinueerd. Het belangrijkste doel van Burgernet is de versterking van de directe opsporing op een eenvoudige, laagdrempelige wijze zonder administratieve rompslomp voor zowel burgers als politie. Daarbij zijn zoveel mogelijk deelnemers nodig waarvan de inzet maximaal effectief is. Dit zal in 2012 worden bereikt door (nog) meer bekendheid te geven aan Burgernet, door de relatie tussen gemeenten, politie en burgers te versterken zodat zij (gecoördineerd) gaan samenwerken aan veiligheid en door het aantal deelnemende gemeenten verder te vergroten.

BVO

Uit het oog van het waarborgen van de continuïteit wordt de Basisvoorziening Opsporing in de loop van 2012 vervangen door een bestaand systeem van de markt. Dit systeem moet de periode van drie jaar tot de invoering van de nieuwe Basisvoorziening Politie overbruggen. De verwachting is dat de tijdelijke vervanger van de BVO tot effectiever werken en vermindering van administratieve lasten bij het maken van dossiers zal leiden.

Directe afhandeling: ZSM en Herontwerp

Het Actieprogramma «Minder regels, meer op straat» raakt nauw aan de uitvoering van het Actieprogramma «sneller recht doen, sneller straffen» (Tweede Kamer vergaderjaar 2011–2012, 29 279, nr. 126). Dit Actieprogramma, dat ik op 27 oktober jl. aan uw Kamer heb verzonden, biedt een overzicht van de acties die ik deze kabinetsperiode uitvoer om te komen tot een snellere en betere afdoening van strafzaken. De trajecten «ZSM» en «Herontwerp» maken beiden onderdeel uit van dit Actieprogramma. Voorlopige eerste resultaten van ZSM en daarmee het bredere geheel aan doelstellingen, maken hier onderdeel uit. Ik beperk mij hier dan ook tot het weergeven van de raakvlakken met de aanval op de administratieve lasten.

ZSM zal een einde maken aan te lange doorlooptijden bij de afhandeling van strafzaken, zodat veelvoorkomende criminaliteit doelmatiger en effectiever wordt aangepakt. Niet alleen vindt versnelling plaats, ook wordt door de ZSM-werkwijze de administratieve last sterk teruggedrongen en wordt het strafrecht waar nodig selectief ingezet: als er andere, betere oplossingen zijn dan het strafrecht kan daar in een vroeg stadium voor gekozen worden door politie en OM. Doordat binnen ZSM in een vroeg stadium intensieve samenwerking plaatsvindt en snel en in één keer wordt afgedaan, worden de administratieve lasten teruggedrongen en de doorlooptijden verkort. Het eerder en beter benutten van de Wet OM-afdoening leidt tot meer ketenefficiency en een verhoging van de maatschappelijke zichtbaarheid en relevantie van strafrechtelijke interventies. Op 28 februari 2011 heb ik de ZSM-werkwijze in pilotvorm in Utrecht geopend. In de maanden die volgden zijn pilots gestart in de regio's Den Haag, Den Bosch, Rotterdam en Amsterdam, en bij de CVOM in samenhang met de politiekorpsen Hollands Midden, Kennemerland, Zaanstreek-Waterland en Noord Holland Noord (ten aanzien van afhandeling artikel 8 WvW – rijden onder invloed). Sindsdien worden er samen met de aangesloten partners vele zaken afgedaan op de versnelde manier, waarbij binnen zes uur, respectievelijk drie dagen, na aanhouding afdoening plaatsvindt op basis van de Wet OM-afdoening. In de tweede helft van 2012 start de landelijke uitrol van ZSM.

Het *Herontwerp traject*, ketenbrede stroomlijning van de werkprocessen in samenwerking met de ketenpartners tegelijkertijd, vindt plaats naast de ZSM-pilots. Daarbij is gekozen voor een aanpak waarbij professionals, met kennis en ervaring van de werkvloer, zelf aan de slag gaan met het optimaliseren van hun eigen werkprocessen. Het Ministerie faciliteert deze aanpak door de ketenpartners opleiding en begeleiding te bieden in een ondersteunende methodiek: Lean Six Sigma. In de pilotregio's Haarlem-Alkmaar, Maastricht-Roermond en Arnhem-Zutphen is in april 2011 gestart met deze aanpak. In alle pilotregio's zijn processen en projecten geselecteerd om mee aan de slag te gaan. In totaal lopen er momenteel 14 projecten: drie in Arnhem-Zutphen, vijf in Haarlem-Alkmaar en vijf in Maastricht-Roermond. Ook in het politiekorps Gelderland-Zuid zullen op korte termijn eigen projecten opstarten. Eind 2011 worden de pilots geëvalueerd. Op basis daarvan worden lopende projecten aange-

scherpt en zal tot medio 2013 een verdere uitrol van het programma plaatsvinden door de aansluiting van andere regio's.

2.2 Minder administratieve last in de handhaving

Afdoening bestuurders onder invloed

Het vereenvoudigen van het opnemen van verklaringen van bestuurders onder invloed (art. 8 Wegenverkeerswet 1994), is in 2011 met succes uitgevoerd. In 4 regio's is het vereenvoudigde werkproces al geïmplementeerd. Het landelijk programma ZSM zorgt nu voor landelijke implementatie. Gemiddeld duurt de afhandeling van art. 8 WvW nu 1 tot 1,5 uur per zaak. Deze lange afhandelingsduur wordt grotendeels veroorzaakt door enerzijds het opmaken van een proces-verbaal in het Politiesysteem BVH en anderzijds de voorgeschreven procedure. De totale instroom bij OM van «rijden onder invloed» is gemiddeld 35 000 zaken per jaar. Door de vereenvoudigde procedure is de behandeltijd teruggebracht tot 30 minuten per zaak. Van het invullen van 9 A4 is dit teruggebracht naar 2 A4.

Mobiele toepassingen

Rakend aan de genoemde maatregelen onder aanvalsfront 1 is het project rondom de inzet van diverse mobiele toepassingen. Veel dienders vragen onder andere via het Meldpunt administratieve lasten om de inzet hiervan. Naast regionale projecten die er op dit vlak lopen, is in 2011 in het kader van het programma Progis een aantal proeftuinen gestart waarin landelijke mobiele toepassingen voor de politie worden beproefd. Apps die worden getest zijn onder meer identiteitsvaststelling in het algemeen en van vreemdelingen (door het scannen van ID documenten en door het vergelijken van vingerafdrukken van vreemdelingen in Progis) en integrale bevraging van een aantal bronsystemen en basisregisters. In het voorjaar 2012 vindt besluitvorming plaats over een landelijke uitrol.

Tijdens de behandeling van de begroting 2012 van mijn ministerie heb ik uw Kamer toegezegd om te reageren op de suggestie van het kamerlid Recourt (PVDA) voor het gebruik van de smartphone als digitaal bonnenboekje mede naar aanleiding van het artikel «Handgeschreven bon bijna verleden tijd» in de Volkskrant van 28 oktober 2011. Het digitale bonnenboekje is een van de smartphone-applicaties die wordt beproefd in het kader van de leertuinen van het project Mobiel, effectiever op straat». De leertuinen worden in april 2012 afgesloten met een evaluatierapport. Op basis van dit rapport wordt besloten over de landelijke implementatie van het digitaal bonnenboekje. De landelijke implementatie moet passen in de uitvoering van het Aanvalsprogramma Informatievoorziening Politie.

Verbeteren van aangifte voor en door burgers

De landelijke toepasbaarheid van de in korps Rotterdam-Rijnmond ontwikkelde 3D apparatuur heb ik onderzocht. Het proefproject in Rotterdam is in oktober 2011 afgerond. Besluitvorming over de landelijke invoering van deze oplossing(en) vindt in 2012 plaats. Gelijktelling van digitale en schriftelijke aangifte wordt in 2012 landelijk ingevoerd. Een landelijk aangiftevolgsysteem wordt in 2012 ingevoerd, zodat burgers op elk moment via internet kunnen opzoeken wat er met hun aangifte gebeurt. Parallel aan deze invoering bekijk ik of dit systeem ook gebruikt kan worden voor het volgen van meldingen. Het systeem attendeert de burger wanneer een belangrijke vervolgstap gezet wordt in de afhandeling van de aangifte. Behalve een verbetering van de serviceverlening naar de burger, scheelt het de agent ook tijd doordat burgers geautomatiseerd worden geïnformeerd.

Aangifte via de verzekering

In korps Rotterdam-Rijnmond wordt een pilot uitgevoerd waarbij de burger om een digitale melding van schade of vermissing doet via de internetsite van de politie, waarmee de burger een claim bij de verzekeraar kan indienen. Hierdoor vervalt het doen van aangifte bij de politie en bijbehorende werkzaamheden. De eerste resultaten zijn zeer positief. Begin 2012 is de evaluatie gereed wordt en wordt besloten of landelijke implementatie gewenst is.

Frontoffice Backoffice

Het regionale politiekorps Hollands Midden voert sinds 2008 onder de noemer «IGP in volle omvang» een ontwikkelingsproject uit dat gericht is op de doorontwikkeling van de informatieorganisatie en de implementatie van een vernieuwde vorm van informatiegestuurde politie. Dit moet leiden tot een meer complete, snelle, flexibele en efficiënte vergaring, verwerking en analyse van informatie. Het Frontoffice/Backoffice-concept (FoBo) maakt hier onderdeel van uit. Uit het ontwikkelingstraject blijkt, dat het concept een duidelijke meerwaarde biedt, niet alleen bij het vormgeven van de genoemde werkwijze, maar ook bij het aanzienlijk terugbrengen van de administratieve lasten bij de politie. Het is van belang deze ontwikkeling verder te toetsen. Hiervoor worden de komende periode meer (en grotere) pilots opgezet bij verschillende regiokorpsen, waaronder Zeeland, Zuid-Holland Zuid, Midden- en West Brabant. Op dit moment wordt onderzocht of de technische c.q. ICT-mogelijkheden toereikend zijn om de pilots in volle omvang te ondersteunen.

De verwachting is dat de medewerkers basispolitiezorg – door de inzet van operationele ondersteuners in de Backoffice – 20% meer tijd op straat kunnen zijn, dat zij beter worden geïnformeerd en plezieriger kunnen werken.

Doelstelling is het Fobo-concept te implementeren in de nationale politie.

Aanvalsfront 3 Vakmanschap

Handelingsruimte in opleiding en training

Geweld en agressie tegen politieambtenaren nemen toe. Uit onderzoek is gebleken dat ook het aantal psychosociale klachten onder politiemensen toeneemt. Dit vraagt – naast een keiharde aanpak van de daders van geweld tegen politieambtenaren – ook om meer aandacht en gerichte maatregelen om politieambtenaren te helpen hier mee om te gaan. Mijn ministerie heeft in het tweede kwartaal 2011, gezamenlijk met de Raad van Korpschefs en de Politieacademie het actieprogramma «versterken professionele weerbaarheid» ontwikkeld. Het doel van dit programma is het voeren van een landelijk samenhangend beleid op de aanpak van psychosociale problemen bij politieambtenaren via het versterken van de veerkracht, vergroten van het vakmanschap, zorg dragen voor een adequate zorg- en nazorgketen en het vergroten van de inzetbaarheid bij de politie. De uitvoering van het actieprogramma is van start gegaan. De nulmetingen over de stand van de mentale weerbaarheid zijn uitgevoerd¹ evenals het onderzoek naar de prevalentie van suïcide onder politieambtenaren². Er is een training mentale weerbaarheid ontwikkeld en er zijn enkele succesvolle pilots gedraaid. Daarmee is ook een start gemaakt met de integratie van de weerbaarheidstrainingen in de Integrale Beroepsvaardigheidstraining (IBT) voor de politie. Nog dit jaar start een pilot met een 24-uursloket voor psychosociale steun aan politiemensen. In dit kader wordt ook onderzoek gedaan op welke wijze de mentale zorg voor de politie het beste kan worden ingevuld. Dit zal resulteren in een «blauwdruk voor de zorg» in 2012.

¹ AEF: De prijs die je betaalt, TK 29 628 nr. 262; Politieacademie: Veilig Politiewerk, TK 29 628, nr. 276.

² Regioplan: Zelfdoding onder politieagenten TK 29 628, nr. 268.

Aansluitend op dit traject zet ik in op flexibilisering van het postinitieel onderwijs. Het doel van flexibilisering van het postinitieel politieonderwijs is te bewerkstelligen dat politiemedewerkers op deze wijze, vanuit hun professionaliteit, zelf verantwoordelijk zijn voor het (blijven) onderhouden van hun vakbekwaamheid. In 2011 is gewerkt aan verkenning van voorstellen naar flexibilisering van het postinitieel onderwijs. Deze voorstellen zijn ontwikkeld en worden de komende maanden nader afgestemd met de Politieacademie.

Leiderschap gebaseerd op vertrouwen

In september 2011 is de nota «Welkom bij het vernieuwde MD-huis van de politie» door de RKC vastgesteld. Momenteel is gestart met de uitwerking van een leidraad, waarin een ontwikkelingsmodel is opgenomen dat als basis zal dienen voor opleiding- en ontwikkelprogramma's. Bij de nadere uitwerking wordt aangesloten bij het Landelijk Functiegebouw Nederlandse Politie en herijkte beroepsprofielen ten dienste van het onderwijs.

De School voor Politieleiderschap heeft in het kader van het Actieprogramma een opleiding ontwikkeld die januari 2012 van start gaat. Leidinggevenden van politie, OM en mijn ministerie gaan in deze opleiding gezamenlijk leren hoe zij zelf bureaucratie in de organisatie kunnen aanpakken, voorkomen en kunnen sturen op vertrouwen. Op basis van de ervaringen in deze module zal bezien worden of deze opleiding in het regulier onderwijs voor leidinggevenden ondergebracht dient te worden.

Erkenning van Verworven Competenties (EVC)

Het benutten van eerder verworven competenties (evc) voor vrijstellingen bij het politieonderwijs is verbeterd. In oktober 2011 is een vereenvoudiging van deze procedure aan de Politieacademie doorgevoerd. Vrijstellingen worden generiek verleend op basis van beschreven vooropleidingen (RIC). Indien hier onduidelijkheid bestaat kan een aanvrager een digitaal portfolio aanleveren en vindt een persoonlijk gesprek plaats. Deze werkwijze voorkomt dat aanvragers veel tijd moeten besteden aan het samenstellen en aanleveren van portfolio's. Op dit moment vindt een professionalisering plaats van contactpersonen bij de korpsen, zodat ook de voorlichting aan kandidaten verder kan worden verbeterd.

Certificering

De administratieve last die samenhangt met de verplichte certificaten wordt gereduceerd. Het opschonen van de lijst met verplichte certificeringen is gereed. Uit het concept rapport van de Politieonderwijsraad blijkt dat 43 van de huidige 172 verplichte certificeringen niet zijn gebaseerd op wet- en regelgeving. Zodra dit advies formeel is ontvangen zal ik de herziene lijst vaststellen, waarbij de daling van het aantal verplichte certificeringen 25% bedraagt. De vermindering van het aantal certificaten zorgt niet alleen voor een vermindering van de administratieve last, maar eveneens voor het vergroten van de professionele ruimte van de diender.

Certificeren BOA's

De medewerkers die bij de politie in dienst zijn en een beperkte opsporingsbevoegdheid nodig hebben voor hun werk vallen momenteel onder het BOA-regime. Dit brengt veel extra administratieve- en opleidingsinspanning met zich mee. In het beleidskader «bevoegd en bekwaam» is een voorstel opgenomen om te komen tot een functiegebonden opsporingsbevoegdheid bij de politie i.p.v. een BOA-aanstelling. Dit beleidskader ligt ter besluitvorming voor bij politie en OM. Na akkoord kan begin 2012 de juridische context worden aangepast en kunnen relevante

opleidingen bij de Politieacademie worden ontwikkeld en aangeboden. Ook deze maatregel draagt bij aan het vergroten van de professionele ruimte.

III ACTAL

Na de start van de uitvoering van het Actieprogramma, heb ik Actal – het Adviescollege toetsing regeldruk – advies gevraagd op welke wijze de regeldruk van politieprofessionals kan worden verminderd. Op 7 oktober jl. heeft Actal haar advies «armslag voor de politieprofessional» aan mij aangeboden (als bijlage toegevoegd). Het onderzoek is gebaseerd op de rapportage «Verantwoord informeren» van USBO Advies (universiteit Utrecht), een praktijkonderzoek onder wijkagenten, rechercheurs en operationeel leidinggevenden in 5 politiekorpsen, en verschillende betrokken actoren zoals het OM, de Politievakbond ACP en het Centrum Versterking Opsporing van de politie. In deze voortgangsrapportage geef ik mijn reactie op de uitkomsten.

Het advies van Actal en de onderzoeksrapportage helpen op een aantal manieren bij de versterking van de uitvoering van mijn Actieprogramma. Ten eerste bevestigen beide het beeld dat er bij de politie capaciteitsverlies optreedt door gebrek aan eenvoudige procedures en afstemming en door slecht functionerende systemen. Daarmee wordt de noodzaak van aanval op de bureaucratie en de uitvoering van het Actieprogramma bevestigd en onderstreept. Ten tweede geeft het advies op een aantal onderwerpen preciezer aan waar de schoen wringt bij de politie en voorziet het bestaande klachten van een (objectieve) achtergrond. Ook laat het rapport zien dat de aanpak van de problemen «gelaagd» moet zijn: zowel structuur, cultuur als de systemen dienen bij de oplossingen te worden betrokken waarbij ministerie, politie en OM gezamenlijk met oplossingen moeten komen.

Conform het advies van Actal worden de resultaten en de aanbevelingen uit het advies en het onderzoek opgenomen in de verdere uitvoering van het Actieprogramma «Minder regels, meer op straat» en zijn deze voor een groot deel al in deze voortgangsrapportage opgenomen. Voor het totaal aan aanbevelingen verwijs ik u naar de bijlage.¹ Op een aantal aanbevelingen geef ik een nadere toelichting:

1. Actal adviseert de evaluatie van de *Wet politiegegevens* te vervroegen. Dit advies heb ik, zoals aangegeven onder II, overgenomen.

2. De aanbevelingen om de *informatievraag aan de politie te reduceren* tot een basisset van gegevens en om incidentele informatie verzameling van een automatische tijdlimiet te voorzien neem ik op in de afspraken die bij de vorming van de nationale politie worden gemaakt. De informatie-uitvraag zal beperkt worden tot sturingsinformatie en zaken waarover de politie in het kader van haar taakuitvoering verantwoording over dient af te leggen. Uitgangspunt is daarbij dat informatie op één punt wordt verzameld en geregistreerd en dat deze informatie voor andere betrokken en relevante partners transparant en toegankelijk is.

3. De aanbeveling om *politieprofessionals te betrekken bij herontwerp van informatiesystemen* neem ik over, mede gelet op de klachten over gebruikersvriendelijkheid die over de bestaande systemen binnenkomen op het Meldpunt administratieve lasten. Ik heb dit al gedaan bij de vereenvoudiging van de 16 BVH-formulieren en zal dit blijven doen. Dit punt maakt onderdeel uit van de werkafspraken over de uitvoering van het Aanvalsprogramma Informatievoorziening Politie 2011–2014.

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

4. Het maken van *lastenluwe afspraken in het kader van de ketensamenwerking* van de politieorganisatie met het OM is van groot belang en ook hier wordt aan gewerkt. Door Actal wordt specifiek gewezen op de BOB-procedure, Salduz, geheimhoudersgesprekken, de afname van DNA en de dossieruitwisseling met het OM. Het is vooral op deze dossiers dat de handelingen voor rechercheurs belastend zijn. Op diverse van deze dossiers zijn al stappen gezet, zoals op het onder II eerder besproken digitaal proces dossier, de Bob-procedure en het geheimhoudersdossier.

5. Uit het meldpunt administratieve lasten en uit het Actal rapport komt naar voren dat de administratie rond DNA veel tijd vergt. De taskforce van politie, NFI en OM houdt momenteel de gehele formulierenset voor de forensische opsporing tegen het licht en komt eind 2011 met een concreet voorstel voor de aanpassing van de formulieren en de te verwachten tijdswinst. De administratie rond DNA zal hierdoor worden gereduceerd.

6. Het advies gaat in op de gevolgen van het *Salduz-arrest*, dat in 2008 door het Europees Hof voor de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (EHRM) werd gewezen. In het rapport wordt in dat verband gesproken over «het recht op een advocaat bij een politieverhoor», waaraan in par. 7.3 de conclusie wordt verbonden dat «Het Salduz-arrest leidt tot veel vertraging en papierwerk, zonder dat de agent het nut voor zijn werk kan vaststellen».

De arresten van het EHRM en de Hoge Raad hebben de strekking de positie van de verdachte in het strafproces te versterken. De kern van het Salduz-arrest is dat de aangehouden verdachte op zijn rechten dient te worden gewezen en *voorafgaand* aan het verhoor met een raadsman moet kunnen overleggen. In vervolg op de uitspraak van het EHRM besliste de Hoge Raad in juni 2009 dat een *aangehouden* verdachte recht heeft op bijstand van een raadsman *voorafgaand* aan het eerste politieverhoor en dat de minderjarige verdachte ook het recht heeft op bijstand van een raadsman *tijdens* het verhoor.

De uitspraken van het EHRM en van de Hoge Raad betekenen inderdaad een – onontkoombare – extra last voor de politie, maar zijn in nauw overleg met de politie en het OM geïmplementeerd op een zodanige wijze dat zij het werkproces van de politie zo min mogelijk verstoren. De uitwerking van het Salduz-arrest is vastgelegd in de Aanwijzing rechtsbijstand politieverhoor (Stcrt 4003 , 16 maart 2010) en in het onlangs herziene Besluit vergoedingen rechtsbijstand 2000 (Stb 526 2011).

In het conceptwetsvoorstel «Rechtsbijstand en politieverhoor» dat ik op dit moment voorbereid, worden werkprocessen van politie en openbaar ministerie waar mogelijk gestroomlijnd. De tijdens een consultatie van het conceptwetsvoorstel ontvangen reacties, waaronder die van de politie, worden door mij betrokken bij de voorbereiding van het wetsvoorstel.

In dit voorstel wordt op termijn ook het recht op bijstand van een advocaat *tijdens* het politieverhoor toegekend aan aangehouden verdachten. Uiteraard houd ik hierbij maximaal rekening met de werkprocessen bij de politie. Een voorbeeld: de periode om een verdachte van een misdrijf op te houden voor onderzoek is in het wetsvoorstel verlengd van 6 naar 9 uur. Hierdoor is er meer tijd om op de raadsman van de verdachte te wachten, waardoor het in minder gevallen nodig is de verdachte in verzekering te stellen. Een verruimde beschikbaarheid van de rechter-commissaris in het weekend draagt daarnaast bij aan het voorkomen van verlenging van de inverzekeringstelling, doordat met de voorgeleiding van de verdachte niet hoeft te worden gewacht tot maandag. Met deze wijzigingen voorkom ik papierwerk en vereenvoudig ik een aantal procedures bij de politie. Een andere oplossing waaraan

wordt gedacht is een vereenvoudiging van de toegankelijkheid van strafrechtadvocaten door inrichting van een piketcentrale of aanwezigheid van de strafrechtadvocaat op het politiebureau, waardoor de tijd die is gemoeid met het oproepen van een raadsman kan worden verminderd. Hiermee wordt momenteel op verschillende plaatsen in Nederland geëxperimenteerd. In het kader van versnelde afdoening, zoals ZSM, zal ook rekening worden gehouden met de noodzaak van rechtsbijstand in een eerdere fase van het onderzoek, waardoor zaken sneller voor afronding met een OM-strafbeschikking of berechting in aanmerking kunnen worden gebracht.

De genoemde maatregelen beperken de gevolgen van het Salduz-arrest voor wat betreft de administratieve lasten van de politie, maar ze voorkomen niet dat er wel degelijk een verzwaring van taken optreedt. Ik zal in 2012 verdere maatregelen nemen om deze lastenverzwaring te beperken.

7. De aanval op de bureaucratie is voor een groot deel ingezet met als doel de politieprofessional weer de ruimte te geven zich te concentreren op de eigenlijke kerntaken. De overdracht van taken die nu door de politie worden uitgevoerd als oneigenlijke taak naar ketenpartners, vindt plaats vanuit diverse trajecten zoals gevonden voorwerpen en de vermissing van reisdocumenten (zie onder II). De aanbeveling om de *taakafbakening van de politie te schonen* volg ik dan ook, zij het op onderdelen. Een brede discussie over het takenpakket van de politie is op dit moment niet opportuun. Wel neem ik de aanbeveling over om scherp te kijken naar nieuwe taken die op de politie afkomen en de uitvoerbaarheid en administratieve lasten die hiermee gepaard gaan. Zoals onder II aangegeven, ben ik op dit moment bezig daartoe een uitvoeringstoets te ontwikkelen waarin de van nieuw beleid en regelgeving voor de politie zichtbaar worden gemaakt. De aanbevelingen om de Europese beleidsvoorstellen zo snel mogelijk te detecteren en zo lastenluw mogelijk te implementeren neem ik ook over.

8. Ik maak het voorkomen van nieuwe administratieve lasten scherp. Ten einde de netto-doelstelling te realiseren neem ik het advies van Actal over de (kwantitatieve) gevolgen van nieuw beleid te betrekken bij de beleidsafweging en deze afweging in de toelichting van wet- en regelgeving op te nemen. Dit betekent concreet dat ik mij ten doel stel voor toekomstige niet te vermijden *lastenverzwaringen* voor de politie, een aanvullende (bovenop de 5 000 fte) productiviteitswinst te realiseren. In de komende voortgangsrapportages zal ik deze berekening bij de rapportage in cijfers (zie onder IV) inzichtelijk maken.

IV MONITORING

Toekomstige lasten voorkomen: afweging van regeldruk bij nieuw beleid

De aanval op de administratieve lasten is ingezet en zoals aangegeven liggen we goed op schema. Echter, alertheid is en blijft voortdurend geboden op het ontstaan van nieuwe bureaucratische regels voor de politieorganisatie. Vanuit het Actieprogramma is deze alertheid aanwezig, maar er dient te worden gezorgd voor een structurele «waakhond». Nieuwe wet- en regelgeving zullen nadrukkelijker dan voorheen worden getoetst op de consequenties voor de administratieve lasten in de taakuitvoering door de politie.

De vorming van de nationale politie leidt tot het terugdringen van de bureaucratie. Door de nationale politie en de oprichting van het DG Politie binnen mijn ministerie worden alle intensiveringen voor de politie altijd

eerst centraal bezien op hun toegevoegde waarde en gecontroleerd op de consequenties. Alle nieuwe voorstellen (wet- en regelgeving, AMvB's, ministeriële regelingen, uitwerkingen in de beheers- en beleidscyclus, het nieuwe kwaliteitsstelsel e.d.) zullen voortaan eerst langs de meetlat worden gelegd waar administratieve lasten een onderdeel van zijn. Ik ontwikkel op dit moment gezamenlijk met de politie een systeem voor een impactanalyse. Hiermee worden incidentele en structurele, personele en materiële consequenties voor de politie van voorgenomen nieuwe wet- en regelgeving in beeld gebracht. Die methodiek, die voor 1 februari 2012 gereed is, zal ook de consequenties voor de administratieve lasten in de taakuitvoering in beeld brengen. Met dit systeem zullen wetsvoorstellen en andere regelgeving die in voorbereiding zijn, beleidsvoornemens of bestaande wet- en regelgeving die worden gewijzigd, getoetst worden op hun financiële en personele consequenties en op de gevolgen voor de administratieve lasten. Als nieuwe voorschriften toch nodig zijn, moet worden gekozen voor de minst belastende invulling.

Methodische verantwoording

In het Actieprogramma heb ik aangegeven de Kamer in de voortgangsrapportage te informeren op basis van resultaten en ervaringen, maar daarnaast te rapporteren in cijfers. Om in 2014 vast te kunnen stellen of alle verbeteringen die ik heb ingezet hebben geresulteerd in een vermindering van de administratieve lasten van 25% en daarmee 5000 fte meer beschikbare netto-capaciteit, maak ik ondermeer gebruik van een nulmeting van de tijdsbesteding in de basispolitiezorg. Het is niet alleen belangrijk voor het vast stellen van de eindopbrengst in 2014, maar evenzeer om scherp te hebben in 2012 en vervolgens in 2013 of de tussengelegen doelstellingen worden gehaald en wij dus nog steeds de juiste dingen aan het doen zijn met de juist verwachte opbrengst. Door ook tussentijdse metingen uit te voeren, is bijsturing mogelijk.

De monitoring bestaat in totaal uit 2 sporen:

1. Nulmeting in basispolitiezorg en recherche

In de regiokorpsen waar de komende periode de FoBo pilots worden gestart, is door de Politieacademie en AEF een nulmeting uitgevoerd tot eind 2011. In deze meting is onderzocht hoeveel tijd agenten in de basis politiezorg besteden aan administratieve werkzaamheden. Deze nulmeting is de basis om jaarlijks te kunnen beoordelen of agenten echt minder tijd aan administratief werk kwijt zijn door alle maatregelen. Het gaat hier om netto rendement: eventuele lastenverzwaringen zullen ook van invloed zijn op de uitkomst en zoals onder II (lastenverzwaring) opgenomen, worden meegenomen. Ook is voor het recherchedomein door de Politieacademie en AEF een nulmeting uitgevoerd.

Op moment van verzending van de voortgangsrapportage aan uw Kamer waren nog niet alle cijfers bekend en gevalideerd. Uw Kamer ontvangt daarom voor 1 februari 2012, de nulmeting basispolitiezorg en de nulmeting recherche.

2. Overige onderzoeken

Om tussentijdse resultaten te kunnen aantonen en het effect van afzonderlijke maatregelen te kunnen bepalen wordt in een afzonderlijke toets of meting voorzien. Deze dient als tussentijdse monitoring. Van de resultaten die ik u eerder in deze rapportage heb gemeld zijn deels de verwachte opbrengsten berekend en voor een ander deel moeten deze nog onderzocht worden. Vanaf 2012 zullen de effecten van de grotere maatregelen regelmatig worden onderzocht.

V Tot slot

Voor 1 februari 2012 stuur ik u de nulmetingen van de basispolitiezorg en de recherche. Voor 1 januari 2013 stuur ik uw Kamer de tweede voortgangsrapportage van het Actieprogramma «Minder regels, meer op straat». De verdere uitvoering van het Actieprogramma en de realisatie van het eerste subdoel voor 2012 komen dan aan de orde, evenals een overzicht van de verdere versterking. Daarnaast wordt de voortgang op hoofdlijnen via de rapportage over de landelijke prioriteiten met uw Kamer gedeeld.

De minister van Veiligheid en Justitie,
I. W. Opstelten